

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: Įspėjimų ir baudų už Lietuvos Respublikos nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašas (toliau – Projektas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinės apsaugos grupės vyriausioji specialistė Rosita Pletienė.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos: [nėra]¹.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, identifikuotos antikorupcinio vertinimo po tarpinstitucinio derinimo metu: [nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant identifikuotai korupcijos rizikai eliminuoti ar valdyti nėra numatyta priemonių teisės akto projekte]².

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		Pildo teisės akto projekto vertintojas	Pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas	Pildo teisės akto projekto vertintojas
1.	Teisės akto projektas nesukuria išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto projekto įgyvendinimas.	Projektu nesukuriamos išskirtinės ar nevienodos sąlygos subjektams, kuriems galėtų būti aktualios teisės akto projekto nuostatos. Aprašas nustato nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams atvejų nagrinėjimo tvarką, įspėjimų skyrimo ir baudų, skiriamų už Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkas. Teisės akto nuostatos bus aktualios visiems komercinės veiklos subjektams, taigi, teisės aktas bus taikomas unifikuotai, nesukuriant situacijų, kuomet		☐ tenkina ☐ netenkina

¹Jei tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatomis, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nėra eliminuota ar kuriai valdyti nėra numatytos priemonės teisės akto projekte.

²T. p.

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą.	aprašo nuostatos galėtų sukurti išskirtines sąlygas atskiriems jau minėtiems subjektams. Projekto 23 p. reglamentuojamas komisijos posėdžių fiksavimas, t. y., kad posėdžio eigai fiksuoti yra rašomas protokolais arba daromas garso įrašas. Taip pat šiame punkte nurodoma, kad sprendimą dėl komisijos posėdžių eigos fiksavimo būdo priima komisija. Atsižvelgiant į tai, kad yra du alternatyvūs fiksavimo būdai, kurių vienas jų yra neabejotinai tikslesnis (garso įrašas), kyla klausimas, kuo remiantis ir atsižvelgiant į kokias aplinkybes komisija spręstų dėl vieno ar kito posėdžio eigos fiksavimo būdo pasirinkimo. Projekto 24 p. nustatoma, kad komisija gali atidėti bylos nagrinėjimą jei esamą tam tikrų aplinkybių. Tokios aplinkybės yra pvz. – būtina išsireikalaus naujus dokumentus arba – kitais būtinais atvejais. Kyla klausimas, kaip komisijai suteikta diskrecija spręsti dėl būtinumo atidėti bylos nagrinėjimą koreliuoja su projekto 24.2 – 24.3 p. nustatytais atvejais, kurie savo turiniu indikuoja būtinybę atlikti atitinkamus veiksmus – stabdyti bylos nagrinėjimą.	Posėdžio garso įrašas naudojamas kaip pagalbinė priemonė rengiant protokolą, garso įrašas bus pridedamas prie bylos medžiagos (tai nėra tolygu teismo posėdžio metu daromiems garso įrašams). Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyti bylos atidėjimo ir stabdymo pagrindai, atitinkamai ir Projekte numatytos galimybės komisijai atidėti ar stabdyti bylos nagrinėjimą.	☒ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte įtvirtinta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų	Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	taikymo ir pan. priimančias subjektas yra atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir jų įgyvendinimą kontroliuojančio (priziūrinčio) subjekto.	Respublikos civilinio proceso nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad tarnybos nutarimai (Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 23 str.) gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad projekte pakankamai aiškiai atriboti aptariamus sprendimus (nutarimus) priimančios, jų teisėtumą vertinančios bei juos įgyvendinančios subjektai.		
4.	Teisės akto projekte įtvirtinti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto vykdomas funkcijas (pareigas).	Taip. Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams įstatymo pažeidimus, vadovaujantis šiuo įstatymu (10 str.) ir aprašu (projektu) nagrinės Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Aprašu suteikti įgaliojimai pilnai (skirti įspėjimus, baudas ir kt.) atitinka minėtai tarnybai kitais teisės aktais priskirtas funkcijas.		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas.	Taip. Sprendimo dėl baudos dydžio kriterijai nustatyti projekto II skyriuje. Kriterijų sąrašas yra baigtinis.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimančias sprendimus taikomos išimties.	Taip. Pvz. projekto 34 p. nustatyta, kad „Išnagrinėjusi bylą ir nustatčius, kad pažeidimu nepadaryta esminės žalos įstatymo saugomiems vartotojų interesams, Tarnyba, vadovaudamasi teisingumo ir protingumo kriterijais, už nesąžiningą komercinę veiklą vartotojams gali komercinės veiklos subjektams taikyti		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatų, pagrindžiančių teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas.	nuobaudą – įspėjimą už įstatyme nustatytą pažeidimą ir baudos neskirti“. Projekte nėra nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka. Tačiau yra numatytas priimtų sprendimų viešinimas. Komisijos nutarimai, priimti išnagrinėjus bylą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarimo priėmimo skelbiami Valstybinės tarnautojų teisių apsaugos tarnybos interneto svetainėje www.vvtat.lt	Projekte netikslinga nustatyti sprendimų priėmimo, įforminimo tvarką, kadangi tai reglamentuota Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 21 straipsnyje ir tokių nuostatų nustatymas projekte būtų perteklinis.	☒ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka.	Ne. Šis kriterijus nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jei pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jei narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą valstybės interesų atstovavimą ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą bei skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas;	Taip. Šis kriterijus yra aktualus. Projekto 5 punkte nustatyta, kad Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimams nagrinėti tarnybos direktorius įsakymu sudaro kolegialų organą – komisiją ir tarnybos valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų. Projekte nenustatomas narių skyrimo mechanizmas, konkretus narių skaičius, narių rotacija, jų atsakomybė ir kt. Projekto 5 punkte siūloma blanketinė norma, numatanti, kad komisijos darbo reglamentą tvirtina tarnybos direktorius savo įsakymu. Manytina, kad siekiant aiškaus ir skaidraus teisės akto taikymo, būtų pravartu apsvarstyti galimybę pagrindinius kolegialaus organo (komisijos) sudarymo principus nustatyti aukštesnės teisinės galios teisės akte, t. y. vertinamame apraše	Valstybinės tarnautojų teisių apsaugos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1333, 22 p. nustatyta: „Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo, kitų įstatymų ir Valstybinės tarnautojų teisių apsaugos tarnybos darbo reglamento nustatytais atvejais Valstybinės tarnautojų teisių apsaugos tarnybos funkcijoms įgyvendinti sudaromi kolegialūs organai – komisijos, kurios, sprendamos savo kompetencijai priskirtus klausimus, priima nutarimus. Komisijų sudarymo tvarką nustato Valstybinės tarnautojų teisių apsaugos tarnybos darbo reglamentas, jeigu įstatymai nenustato kitaip.“ Atsižvelgiant į tai, kad jau Vyriausybės nutarimu suteikta Tarnybai teisė	☒ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorporcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius bei jų trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė.	(projekte), kuris bus tvirtinamas Vyriausybės nutarimu.	sudaryti kolegialius organus, siūlytina Projekto 5 p. nekeisti.	
10.	Teisės akto projektui įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos ir jų taikymo tvarka išsamiai reglamentuota.	Taip. Projekto II skyriuje reglamentuojama nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams atvejų nagrinėjimo tvarka. Šiame skyriuje nustatytos procedūros būtinai aprašo ir Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo tikslams įgyvendinti. Pažymėtina, kad projekto III skyrius detalai reglamentuoja baudų dydžio nustatymo ir įspėjimų už įstatyme nustatytą pažeidimą skyrimą. Nors reglamentavimas dėl baudų dydžių pakankamai detalus, tačiau nėra toks, kad visiškai eliminuotų ribines situacijas, kuriose sprendimą priimančias subjektas turės pakankamai didelę diskreciją vertinant lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių įtaką galutiniam baudos dydžiui, taigi sprendžiant dėl baudos dydžio nustatymo. Toks reglamentavimas yra pakankamai jautrus antikorporcinio požiūriu, todėl, manytina, turėtų būti skiriamas reikalingas dėmesys tinkamos praktikos parenkant baudos dydžius formavimui ir tokios praktikos vystymosi stebėsenai.	Projekto pakeitimai netikslingi, kadangi atsižvelgta į Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos praktiką, nagrinėjant nesąžiningos komercinės veiklos pažeidimus vartotojų interesams, t. y. kiekvienu konkrečiu atveju vertinama faktinių duomenų visuma. Kartu paminėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra pasisakęs, jog esminės žalos įstatymo saugomiems interesams padarymas yra vertinamoji sąlyga ir jos buvimas turi būti konstatuojamas kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes,	☒ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų,	Taip. Projekto 9 punkto nuostatos suponuoja, kad atsisakyti pradėti procedūrą galima Nesąžiningos		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kai administracinė procedūra netaikoma.	komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo 16 str. 3 d. nurodytais pagrindais.		
12.	Teisės akto projektas nustato teisės akto projektui įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus.	Taip. Projekte nustatyti aiškūs terminai, numatantys procedūrų trukmę, per kiek laiko turi būti priimami ir pateikiami suinteresuotoms šalims sprendimai ir pan.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes.	Projekto 27 p. nustatyti bylos nagrinėjimo stabdymo ir atnaujinimo pagrindai.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką.	Projekto nuostatos nenustato administracinių procedūrų viešinimo tvarkos, kadangi jų rezultatai aktualūs siauram subjektų ratui. Tačiau baigus administracines procedūras ir priėmus atitinkamus sprendimus, jie bus viešinami projekte nustatyta tvarka.		☐ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškiai jos vykdymo kriterijus (atvejus, periodiškumą, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir pan.).	Šis kriterijus projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte numatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³ .	Aiškiai apibrėžti komisijos įgaliojimai nagrinėjant nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams atvejus. Pakankamai detalios apibrėžtos tokių atvejų nagrinėjimo procedūros, įspėjimų skyrimo		☐ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai apibrėžtos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, kontroliuojamo subjekto tiesioginio kontakto be liudininkų eliminavimas ir pan.

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
17.	Teisės akto projekte numatyta subjektu, su kuriais susijęs teisės akto projekto įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir pan.).	atvejai ir baudų dydžio nustatymo taisyklės. Vieši komisijos posėdžiai – tai taip pat viena iš priemonių siekiant didesnio proceso skaidrumo.		
18.	Už teisės akto projekte įtvirtintų nurodymų nevykdymą numatytas baigtinis kriterijų skirti nuobaudą (sankciją) sąrašas ir aiški jų skyrimo procedūra.	Ne. Atsakomybė už komercinės veiklos subjektams, pažeidusiems Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo reikalavimus, numatyta šio įstatymo 12 ir 13 str. Projektas nustato tik minėtame įstatyme įtvirtintų sankcijų skyrimo tvarką.		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai.	Šis kriterijus projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas:

Teisinės apsaugos grupės vyr. specialistė Rosita Pletienė

Teisės akto projekto vertintojas:

Baudžiamosios justicijos grupės patarėjas Marius Vainauskas

pareigos
parašas

v. pavardė

2019-08-21

data

pareigos
parašas

v. pavardė

2019-08-21

data

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
20190822